

Johannes 3:1-36

Gebruik de 5 stappen methode voor bijbelstudie (of gebruik de vragen die onder aan de tekst staan).

Inhoud van deze les (Betacursus 03)

Jezus beantwoordt de vragen van Nikodemus (3:1-10)	1
Jezus geeft onderricht aan Nicodemus (3:11-21)	2
Johannes de Doper (de wegbereider) begint terug te treden (3:22-36)	5

Overzicht

Johannes 3:1-21 beschrijft hoe Jezus Christus zich aan Nikodemus openbaart. Johannes 3:22-36 beschrijft hoe Jezus Christus zich aan mensen in Judea openbaart.

Uitleg:

Jezus beantwoordt de vragen van Nikodemus (3:1-10)

Nikodemus de leider en Schriftgeleerde (3:1-2)

***3:1. De Farizeeën.** Na de ballingschap, tijdens de Grieks-Syrische overheersing over Palestina door Antiochus Epifanus (175-163 v.C.), heulden de hogepriester en priesters van Israël met het Hellenisme (de wereldse cultuur van de Grieken). De tempeldienst werd afgecaffeld om zo snel mogelijk bij de Griekse spelen aanwezig te zijn. Velen die deelnamen lieten hun besnijdenis weer ongedaan maken. De verafgoding van de Griekse goden nam toe. De koningen van het noorden (Syrië) en de koningen van het zuiden (Egypte) vochten een langdurige strijd om de overheersing van Palestina. 'De Chasedim' (piëtisten) ontstonden in de tijd van de Makkabeeën onder Johannes Hyrcanus (135-105 v.C.). Zij begonnen zich als een religieuze partij (later de Farizeeën) te verzetten tegen de religieus liberale partij van de priesters (later de Saduceeën).

Het woord 'de Farizeeën' betekent 'de afgescheidenen'. Zij scheidten zich af van het gewone volk van de Joden door hun nauwgezette onderhouding van de Wet. Zij geloofden dat de ballingschap het gevolg was van het niet houden van de Wet. Zij geloofden in de eenheid en soevereiniteit van God, de verantwoordelijkheid van de mens, de uitverkiezing van Israël, de opstanding uit de dood, het bestaan van engelen en boze geesten en in beloning en straf in het hiernamaals. Maar zij dwaalden op twee punten:

- Zij maakten godsdienst tot een uiterlijke vertoning. Hun doel was uiterlijke conformiteit aan de Wet. Zij werden graag gezien als zij baden of aalmoezen gaven. Jezus veroordeelde hen keer op keer om dit uiterlijk vertoon van hun godsdienst (Matteüs 23).
- Zij breidden de geschreven Wet van God (de vijf boeken van Mozes) uit met hun eigen mondelinge wetten. Zij legden de inhoud van de Wet vast in 613 wetten: 248 positief en 365 negatief. Hiermee zetten zij een heg van menselijke interpretaties rondom de Wet om te voorkomen dat de Wet per ongeluk of door onkunde gebroken zou worden. Zij geloofden in het absolute gezag van de *letterlijke uitleg* van de Wet en *de traditionele menselijke interpretaties* van de Wet door de schriftgeleerden (zoals Ezra en andere rabbi's). Zij onderhielden vooral het houden van de Sabbat en het geven van tienden van alles. Zij meenden dat deze mondelinge tradities van de oudsten met betrekking tot de wetten afkomstig waren van Mozes (Marcus 7:3).

Jezus waarschuwde mensen dat als hun gerechtigheid niet 'overvloediger' was dan dat van de Farizeeën, zij niet in het koninkrijk van God zouden ingaan (Matteüs 5:20)!

De Hoge Raad = Sanhedrin. Traditie zei dat het Sanhedrin afkomstig was van de 70 oudsten van Mozes (Numeri 11:16-24) en dat Ezra het reorganiseerde na de terugkeer uit de ballingschap. De Perzen, Grieken en Romeinen gaven de Joden een grote mate van zelfbestuur. Eerst waren er lokale rechtbanken in dorpen en steden. Uiteindelijk kwam er een Hoge Raad in het land met haar zetel in Jeruzalem. De hogepriester was de voorzitter. Er waren drie partijen:

- de Sadduceeën (rijke landeigenaren, die vooral tempelaanbidding voorstonden),
- de Farizeeën (middenklasse, die de persoonlijke vervulling van de Wet voorstonden) en
- de Zeloten (arbeidersklasse, die de apocalyptische omverwerping van de maatschappij voorstonden).

In de tijd van Jezus had de Hoge Raad alleen gezag in Judea, maar niet in Galilea. De Hoge Raad werd afgeschaft met de val van Jeruzalem in 70 n.C.

Nicodemus, lid van de Hoge Raad. Nikodemus was een schriftgeleerde (een theoloog), d.w.z. door opleiding en beroep een uitlegger en leraar van de Wet.

Misschien was de onuitgesproken vraag in zijn hart dezelfde als dat van de rijke jonge man, “Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verwerven?”

***3:2.** Jezus, de leraar van God. Hij zei dat ‘wij’ (d.w.z. Nikodemus en de andere mensen die zoals hij dachten) geloofden dat Jezus een leraar was die van God kwam op grond van zijn wondertekens.

Wedergeboren worden (3:3-8)

***3:3.** Waarachtig, ik verzeker u: Indien iemand niet wederom geboren wordt kan hij het koninkrijk van God niet zien. Het woord voor ‘opnieuw’ (Grieks: anothēn) betekent ‘weer een keer’ maar ook ‘van boven’. Een mens moet ‘een nieuw mens’ worden doordat de heilige Geest *van boven uit de hemel* in hem op de aarde komt wonen (1 Korintiërs 6:19-20). Bij ‘de doop met de heilige Geest’ (Marcus 1:8; Handelingen 2:17,33,38; 11:14-18; 15:7-11; 1 Korintiërs 12:12-13) worden mensen wederom geboren: het resulteert in bekering, reiniging van het hart en behouden worden (het eeuwige leven verkrijgen). Wedergeboren worden is een soeverein werk van God door zijn heilige Geest. Wanneer en hoe het precies gebeurt, kan geen mens voorspellen of uitleggen (3:3-8). Wedergeboren worden gaat aan bekering en geloof vooraf (1:12-13; 6:44,37; 17:6).

Het koninkrijk van God is het soevereine en almachtige koningschap van God door Christus over allen en alles. Maar het koninkrijk is vooral het gebied waar de soevereine heerschappij van God door Christus erkend en gehoorzaamd wordt en waar Gods genade heerst in de harten en levens van Gods volk (Lucas 17:20-21). Het komt tot uitdrukking:

- door hun blijvende persoonlijke verlossing van begin tot einde (Marcus 10:24-27),
- door hun vestiging als de gemeenschap van Gods volk, de Kerk (Matteüs 16:18-19),
- door hun invloed op elk maatschappelijk levensterrein (gezin, opvoeding, onderwijs, medisch, juridisch, economisch, sociaal, enz. vgl. Matteüs 5:10; 6:10,33) en
- uiteindelijk door de vernieuwing van alle dingen wat bij de wederkomst resulteert in de nieuwe hemel en de nieuwe aarde (2 Petrus 3:10-13; Openbaring 11:17-18).

‘Het koninkrijk van God ingaan’ betekent hetzelfde als ‘behouden worden’ of ‘het eeuwige leven beërven’.

***3:4.** Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden? Evenals de meeste Joden kon Nicodemus alleen denken in termen van de letterlijke betekenis van woorden.

***3:5.** Waarachtig, ik verzeker u: Indien iemand niet geboren wordt uit water en Geest kan hij het koninkrijk van God niet ingaan. Johannes doopte met water en Jezus doopte met de heilige Geest (1:33). Het gedoopt worden met water is *het teken en zegel* van de doop met de heilige Geest. Maar de doop met water (het teken) blijft onvoldoende als de doop met de heilige Geest (de werkelijkheid) uitblijft! Daarom wordt in vers 6 en 8 ‘het water’ niet meer genoemd, maar wel de Geest. Alleen wie uit de Geest geboren is (opnieuw geboren is), is werkelijk geestelijk (Titus 3:4-8).

***3:6-7.** Wat geboren is uit vlees is vlees en wat geboren is uit Geest is geest. Wees niet verbaasd dat ik zei dat jullie allemaal opnieuw (van boven) geboren moeten worden. Er bestaat een natuurlijke, lichamelijke geboorte en een geestelijke wedergeboorte. Om een mens te zijn, moet je lichamenlijk geboren worden. En om een wedergeboren mens te zijn moet je geestelijk, van boven, door de heilige Geest geboren worden. De zondige menselijke natuur kan alleen zondige menselijke naturen produceren (Job 14:4; 15:14; Psalm 51:7). Alleen de heilige Geest kan geheiligde menselijke naturen produceren. Dit is geen optie, geen vrije keuze. Dit is een goddelijk ‘moeten’! Dit ‘moeten’ is niet een bevel aan de mens om zich in te spannen om moreel en geestelijk te gaan leven (in de zin van: “Jij moet er voor zorgen dat je wedergeboren wordt!”), maar een ‘moeten’ dat hoort bij het goddelijk besluit en het goddelijke plan van verlossing. Wanneer een mens zijn eigen verderfelijke natuur kent en zijn eigen menselijke onvermogen accepteert, zal hij ook begrijpen dat zijn menselijke natuur opnieuw, van boven, door Gods Geest geboren moet worden. Deze noodzakelijkheid zou niemand die zichzelf kent moeten verbazen.

***3:8.** Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is. Niemand kan de wind sturen of beheersen. De wind treedt volkomen onafhankelijk op. Het optreden van de Geest van God is als de wind: volkomen soeverein en onafhankelijk, helemaal onbegrijpelijk en mysterieus, en toch een machtige werkelijkheid die mensen ervaren! Wat een boodschap voor een mens die opgevoed was met de gedachte dat hij zichzelf moest behouden door de Wet van Mozes te onderhouden met daarnaast nog 613 mensgemaakte regels!

***3:9-10.** Nikodemus: Hoe kunnen deze dingen gebeuren? Nikodemus blijft steken in de *letterlijke* geboorte. Hij kan niet afleren wat hij altijd geloofde. Hij was een godsdienstleraar en toch kende hij het ABC van verlossing niet! Zijn opleiding als Farizeeër maakte hem immuun voor geestelijk inzicht.

Jezus: Je bent een leraar van Israël en kent deze dingen niet? Je bent een bekende en gerespecteerde leraar in Israël. Je hebt het Oude Testament bestudeerd, je hebt het onderricht van Johannes de Doper gehoord en nu ook mijn onderricht en nog dringt de waarheid niet tot je door!

Jezus geeft onderricht aan Nicodemus (3:11-21)

***3:11.** Waarachtig, ik verzeker u: wij spreken over wat wij weten en we getuigen over wat we gezien hebben. Nikodemus zei “Wij weten” (3:2), maar dit weten was *een weten door menselijke observatie* van Jezus en nadenken over hem. Jezus zei ook “Wij weten” (3:11), maar het weten van Jezus en Johannes de Doper was *een weten door hun persoonlijke omgang* met God de Vader (1:33-34; 5:20; 14:10).

Wat Nikodemus niet weet en Jezus wel weet, heeft te maken met de leer over de wedergeboorte door de Geest (en het teken van water) en de leer over Gods eeuwige plan van verlossing.

Maar jullie (Joden) accepteren ons getuigenis niet. (1:10-11).

***3:12.** De aardse dingen zijn de hemelse dingen die in het Oude Testament geopenbaard zijn en *op aarde plaatsvinden*, zoals de komst van de Messias, zijn dood en opstanding (Jesaja 53), de verkondiging van het evangelie aan alle volken (Jesaja 49:6), en de noodzakelijkheid van de wedergeboorte (Deuteronomium 30:6; Ezechiël 36:25-28). Deze dingen zouden Nicodemus en de andere Joden hebben kunnen beseffen.

De hemelse dingen zijn hemelse zaken die buiten het kennisveld van mensen liggen totdat zij door Christus geopenbaard worden, zoals Gods eeuwige raadsplan dat alleen de Zoon van God weet (Matteüs 11:25-27). Christus heeft de volgende van Gods eeuwige raadsplannen bekend gemaakt:

- dat God mensen niet alleen uit Israël maar uit elk volk in de wereld redt (Efeziërs 3:2-6) en
- dat God hen alleen redt door het plaatsvervangend lijden van Christus (3:16-18).

Zo'n plan had geen mens kunnen bedenken (1 Korintiërs 2:7-9).

Wie de aardse dingen moeilijk vindt te geloven zal nog veel meer moeite hebben om de hemelse dingen te geloven.

***3:13.** Er is toch nooit iemand opgestegen naar de hemel behalve degene die uit de hemel is neergedaald: de Mensenzoon? Om de hemelse dingen te weten te komen zou iemand naar de hemel moeten opstijgen. Dat heeft geen enkel mens ooit gedaan! Dus geen enkel mens kent de hemelse dingen! Alleen de Mensenzoon (Jezus Christus) was voor eeuwig in de hemel bij God de Vader toen God de Vader het eeuwige plan van verlossing bedacht. Dat plan bestond uit het zenden van zijn eniggeboren Zoon in de schepping en in de menselijke geschiedenis om in hun plaats aan het kruis te sterven en zo een eeuwige verzoening met God te bewerken (3:14-18; vgl. Matteüs 11:27).

***3:14-15.** Zoals Mozes de slang in de woestijn omhoog geheven heeft, zo moet de Zoon van de Mens omhoog geheven worden. Al in het Oude Testament staat de geschiedenis van Mozes en de bronzen slang (Numeri 21:49) als *een schaduw van de werkelijkheid die komen zou*. Er zijn de volgende overeenkomsten en verschillen:

- De dood dreigde als straf op de zonde. In Numeri was het de fysieke dood, maar in Johannes de geestelijke en eeuwige dood.
- God zorgde uit genade voor de oplossing.
- De oplossing bestond uit iets of iemand die omhoog geheven moest worden voor de ogen van allen. In Numeri werd een bronzen slang op een paal omhoog geheven als een type (Kolossenzen 2:17), maar in Johannes werd de Zoon van de Mens op het kruis omhoog geheven als de werkelijkheid.
- Alleen degenen die in geloof omhoog keken naar Gods oplossing werden genezen. In Numeri werden zij fysiek genezen, maar in Johannes ontvangen zij geestelijk eeuwig leven.

Dit is een goddelijke 'moeten'! Dit 'moeten' hoort bij het goddelijke besluit en het eeuwige goddelijke plan van verlossing. De kruisdood van Jezus Christus is een absolute noodzakelijkheid (Lucas 24:44). Dit is niet zomaar een remedie, maar *de enige mogelijke remedie* voor zonden! Zonder deze worden geen zonden verzoend en wordt geen mens behouden. Mensen moeten behouden worden door niemand anders dan Jezus Christus (Handelingen 4:12).

Omhoog geheven worden is in het Johannes Evangelie een omhoog geheven worden aan het kruis (3:14; 8:28; 12:32,34) en in Handelingen een omhoog geheven worden in de opstanding, hemelvaart en troonsbestijging (Handelingen 2:33; 5:31). In de heilsgeschiedenis kunnen deze twee nooit gescheiden worden! Het kruis is de enige weg naar de kroon! Gods eigenschappen van barmhartigheid en genade worden in het bijzonder zichtbaar aan het kruis (12:28,32-33).

opdat iedereen die aanhoudend in hem gelooft, in hem eeuwig leven heeft. Hoewel Jezus Christus voor ieder oog omhoog geheven wordt, redt hij niet iedereen. Alleen zij die *aanhoudend geloven* hebben in hem eeuwig leven.

***3:16** Want God had de wereld zo lief dat hij zijn Zoon, de eniggeborene, heeft gegeven, opdat allen die aanhoudend in in hem geloven niet verloren gaan maar eeuwig leven hebben.

- Het woord 'want' verbindt vers 16 met vers 14-15. Het feit dat eeuwig leven alleen in verbinding met Jezus Christus en zijn dood en opstanding verkregen kan worden blijkt uit het feit dat God het eeuwige leven alleen geeft aan wie aanhoudend in *Jezus Christus* geloven.
- God had lief. De verleden tijd (aoristus in het Grieks) verwijst naar *de éne daad van Gods liefde in de menselijke schepping en de menselijke geschiedenis*: de eerste komst van Jezus Christus om in onze plaats te sterven en op te staan uit de dood. Daarin vindt Gods liefde haar hoogste uitdrukking. Dat is de centrale realiteit in de bijbel. Gods liefde reikt terug tot de eeuwigheid toen hij voor ons koos vóór de grondlegging (schepping) van de wereld (Efeziërs 1:4; 2 Timoteüs 1:9). Zijn liefde draagt ons door heel onze levensgeschiedenis heen (Jeremia 31:3).
- God is liefde (1 Johannes 4:8) is de essentie van zijn wezen. Hij is voor eeuwig vervuld met liefde. God is niet de abstracte, inhoudsloze essentie of Absolute werkelijkheid van filosofen en van Oosterse godsdiensten. De God die zich in de bijbel openbaart is voor eeuwig een oneindige volheid van essentie. Hij is altijd vol van liefde, leven, heiligheid, rechtvaardigheid, barmhartigheid, trouw, enz. Al Gods karaktertrekken of kenmerken worden weliswaar uitgedrukt in menselijke karaktertrekken of kenmerken zoals 'liefde' en 'trouw', maar zelfs al zou je ze een miljoen keer vermenigvuldigen, dan nog zouden zij niet de volheid van Gods essentie, die in Gods hart bestaat, tot uitdrukking kunnen brengen!
- De wereld. Het woord 'wereld' heeft verschillende betekenissen in het Evangelie van Johannes (vgl. 1:9-10). Hier betekent het: de verloren mensen, vervreemd van het leven van God, beladen met zonden, onderhevig aan het rechtvaardige oordeel en die verlossing nodig hebben. Met de additionele gedachte: zonder

onderscheid m.b.t. ras, nationaliteit of taal (4:42). Het verwijst hier niet naar 'de wereld als het gebied van het kwaad, openlijk vijandig tegen God, tegen Christus en tegen christenen' (15:18). God heeft het kwade niet lief (Hebreeëën 1:9) en daarom heeft God de mensen die kwaad bedrijven en God haten ook niet lief (Psalm 5:5-7; Romeinen 1:18; Jakobus 4:4). Het verwijst hier ook niet naar 'elk mens die ooit geleefd heeft'.

- Zijn Zoon, de eniggeborene. Hij is 'de eniggeborene die van de Vader (komt)' (1:14). Hij is 'de eniggeboren God' (1:18). De uitdrukking verwijst naar de eeuwige relatie van God de Zoon met God de Vader. De uitdrukking drukt uit dat Jezus Christus van alle eeuwigheid innerlijk met het goddelijke wezen verbonden is. God is één in wezen (Marcus 12:29). Maar God openbaart ook dat er een innerlijk onderscheid in zijn goddelijk wezen is (Matteüs 28:19). Net als God is Jezus Christus niet geboren, gemaakt of geschapen, maar is hij vóór alle tijden uit het goddelijk wezen voortgekomen. De uitdrukking 'eniggeboren' verwijst NIET naar de geboorte van Jezus als mens uit de maagd Maria (Lucas 1:30-35).
- opdat allen. Evenals in andere bijbelgedeelten verwijst het woord 'allen' naar allen zoals in de context bedoeld wordt. Het woord heeft een beperkte betekenis in Marcus 1:37; 5:20; 11:32; Lucas 3:15-16, Johannes 3:26 en Romeinen 5:17-19. Alleen 'allen' die aanhoudend in hem geloven, zullen niet verloren gaan maar het eeuwige leven hebben.
- die aanhoudend in hem geloven. Het is niet een *intellectueel geloof* dat alleen de feiten voor waar houdt, maar een *persoonlijk geloof* dat Jezus Christus persoonlijk kent en dagelijks met hem omgaat (leeft). Het is niet een *tijdelijk of emotioneel geloof* dat later ophoudt, maar een *volhardend geloof* dat aan Jezus Christus blijft vasthouden ongeacht de omstandigheden.

niet verloren gaan, maar eeuwig leven hebben.

- De ongelovigen gaan eens en voor altijd 'verloren'. Zij zijn voor altijd de weg naar God kwijt. Zij blijven voor altijd van de liefdevolle en genadige tegenwoordigheid van God gescheiden en moeten dus voor altijd de toorn van God ervaren (2 Tessalonicenzen 1:8-9). Zij zullen de eeuwige bestraffing ondergaan (Matteüs 25:46) en voor altijd met jammeren en knarsetanden in de vuuroven verkeren (Matteüs 13:41-42).
- De gelovigen bezitten voortdurend het eeuwige leven. Het eeuwige leven is kwalitatief gezien een volkomen nieuw leven, volkomen voldoening gevend en uitdagend, dat bestaat uit een persoonlijk kennen en omgaan met de enige ware God en Jezus Christus (17:3). Het eeuwige leven is kwantitatief gezien een leven dat nimmer eindigt. De gelovigen zullen voor eeuwig de liefde van God (14:21-23; Romeinen 8:37-39), de vrede van God (16:33; Romeinen 5:1) en de vreugde van God (17:13) blijven ervaren. Dit eeuwig behouden zijn begint wanneer je tot geloof komt, gaat door na de dood en blijft voor altijd voortbestaan op de nieuwe aarde.

***3:17.** God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen, maar om de wereld door hem te redden.

- De Joden sloten zichzelf uit van Gods oordeel. De Joden geloofden dat de Messias bij zijn komst op 'de dag van de Heer' de heidenen (de niet-Joden) zou veroordelen en straffen omdat zij Israël hadden verdrukt. Maar God zou niet de Joden veroordelen en straffen. Deze totaal verkeerde opvatting werd al door de profeet Amos veroordeeld (Amos 5:18-24) maar bleef hardnekkig voortbestaan.
- God sluit alle volken in onder zijn plan van verlossing en oordeel. 'De wereld' heeft hier dezelfde betekenis als in Johannes 3:16.

***3:18.** Over wie in hem geloven wordt geen oordeel uitgesproken, maar wie niet in hem gelooft is al veroordeeld, omdat hij niet wilde geloven (omdat hij ongelovig bleef) in de naam van Gods enige Zoon (van de eniggeboren Zoon van God). Het woord 'oordelen' (Grieks krino) betekent in 3:17-18 en 5:24 eerstens 'een oordeel vellen', 'scheiden', maar omdat het tegenover 'redden' staat, heeft het hier de betekenis van 'veroordelen', 'verdoemen' (Grieks katakrino) (Romeinen 8:1). De balans wordt nu al opgemaakt en de ongelovige staat nu al 'verdoemd'. Hij 'is al veroordeeld' (Grieks: voltooid tegenwoordige tijd) omdat hij 'ongelovig is gebleven' (Gr: voltooid tegenwoordige tijd). De balans wordt niet pas bij de wederkomst bij het laatste oordeel opgemaakt. Bij het laatste oordeel wordt zijn verdoemenis aan alle mensen bekendgemaakt (5:25-29), zodat allen kunnen zien dat God in Christus rechtvaardig geoordeeld heeft (Openbaring 15:1-4; vgl. Filippenzen 2:9-11).

Alle mensen staan of vallen m.b.t. Jezus Christus: ze staan gerechtvaardigd of verdoemd.

- Verdoemd. Van nature zijn alle mensen zondaren en schieten ze tekort aan Gods heerlijkheid (Romeinen 3:23), d.w.z. zij missen Gods goedkeuring. Wie niet in Jezus Christus gelooft staat nu al veroordeeld, verdoemd (3:18) en staat nu al onder Gods toorn (3:36). Bij het laatste oordeel wordt zijn vonnis openlijk gelezen (Openbaring 20:11-15). Alleen indien je gelooft dat Gods heilige en rechtvaardige toorn tegen je zonden zijn weggenomen door het volbrachte verlossingswerk van Jezus, kun je Gods liefde voor je gaan ervaren.
- Gerechtvaardigd. Wie in Jezus Christus gelooft is nu al behouden (gerechtvaardigd). 'Gerechtvaardigd' betekent dat God een gelovige honderd procent rechtvaardig verklaart en hem voor eeuwig beschouwt en behandelt als honderd procent rechtvaardig. Dat gebeurt niet op grond van de eigen verdiensten of goede werken van de gelovige, maar alleen op grond van het volbrachte verlossingswerk van Jezus Christus. De gelovige staat nu al niet langer verdoemd (Romeinen 8:1) en zal ook in het laatste oordeel geen uitspraak van verdoemenis over hem horen (5:24)! Hij gaat nooit verloren en niemand kan hem uit de hand van Jezus rukken (10:28).

***3:19-21.** Dit is het oordeel (Grieks: krisis): het licht kwam in de wereld en de mensen hielden meer van de duisternis dan van het licht, want hun daden waren slecht. Waarom worden mensen veroordeeld (verdoemd)? Jezus

Christus, het Licht van de wereld, is in de wereld gekomen. Hij heeft de onzichtbare God en zijn goddelijke eigenschappen geopenbaard ofwel zichtbaar gemaakt (1:3-4). Hij is gestorven als zoenoffer voor zonden. Hij heeft de geestelijke, fysieke en eeuwige dood overwonnen door zijn opstanding. Hij heeft mensen met de oproep geconfronteerd zich te bekeren en het evangelie te geloven (Marcus 1:14-15). Alle mensen die hem en zijn boodschap verwerpen en doorgaan met leven in de duisternis staan al veroordeeld (3:18; 1 Johannes 3:6-9, NIV). Licht verdrijft de duisternis, maar wie niet naar het licht komt, blijft in de duisternis. Wie van de christelijke gemeenschap of gemeente wegblijft en de bijbel niet leest, haat het licht! Hij blijft in de duisternis omdat hij niet wil dat zijn duistere leven en werken zichtbaar worden. Wie naar het licht komt toont aan dat God in Christus in hem werkt. Alle mensen die Christus en zijn boodschap in geloof aannemen, bewijzen hun geloof door in het licht te leven. Alle mensen staan of vallen met betrekking tot Jezus Christus (1:18,36; Lucas 2:34)

Johannes de Doper (de wegbereider) begint terug te treden (3:22-36)

***3:22-24.** Jezus en Johannes de Doper doopten mensen (4:1-2). Gedurende dit eerste jaar van de bediening van Jezus Christus hadden Johannes de Doper en Jezus een parallelle bediening van prediken en dopen. Johannes de Doper doopte mensen te Enon bij Salim, dat waarschijnlijk bij Dekapolis hoorde dat tegenover Samaria lag. Jezus en zijn discipelen doopten mensen waarschijnlijk in de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan dichtbij Jericho in Judea. Dit gebeurde van ongeveer mei tot december 27 n.C. Johannes de Doper werd in december 27 n.C. gevangen gezet (Matteüs 4:12). De Joden waren blij met zijn gevangenneming, want hij predikte altijd dat zij zich moesten bekeren. Maar hun vreugde was van korte duur, want toen hoorden zij dat Jezus en zijn discipelen hetzelfde deden en zelfs meer volgelingen kregen dan Johannes de Doper!

Johannes 4:2 verduidelijkt dat Jezus zelf niet doopte, maar dat zijn discipelen doopten. Dit toont aan dat Jezus Christus groter is dan Johannes de Doper: hij doopt door bemiddeling van zijn discipelen (vgl. Matteüs 28:19)! De doop was immers een teken dat mensen zich bekeerden tot Jezus Christus: Jezus Christus (de zichtbare openbaring van de Drie-enige God, Matteüs 28:19) is immers het middelpunt van de doop! Mensen worden gedoopt 'in de naam van' Christus (of de Drie-enige God). Dat betekent dat de christelijke doop een teken en zegel is van gebonden te zijn aan Jezus Christus (de Drie-enige God) en verbonden te zijn aan wat hij in de wereld doet, vooral aan het maken van discipelen onder alle volken.

***3:25-26.** Er ontstond een discussie tussen de discipelen van Johannes de Doper en een Jood over het reinigingsritueel. De doop van Johannes werd beschouwd als een oudtestamenteel reinigingsritueel (1:31; Hebr. 6:2). De doop van Johannes was een teken dat mensen zich voorbereiden *om de Messias te ontvangen* en zich tot hem te bekeren. Als zij dat deden en in de Messias geloofden, zouden zij van hem vergeving van zonden ontvangen.

De discipelen van Johannes de Doper zeiden tegen hem: "Rabbi, de man over wie u een getuigenis afgelegd hebt is aan het dopen". De belangrijkste betekenis van de christelijke doop is 'de afwassing van zonden' (Handelingen 22:16), de vergeving van zonden of de rechtvaardiging. De doop van Johannes was een teken van de toekomstige vergeving van zonden (rechtvaardiging door geloof), maar de christelijke doop is het teken en zegel dat vergeving van zonden werkelijk geschonken is, dat rechtvaardiging door het geloof daadwerkelijk plaatsgevonden heeft. De christelijke doop is tevens een zichtbaar teken en zegel van de onzichtbare doop met de heilige Geest (de wedergeboorte, vgl. 3:3-8; 1 Korintiërs 12:12-13).

en iedereen gaat naar hem toe. 'Iedereen' (Grieks: pantes) is een overdrijving (een hyperbool).

***3:27-30.** Een mens kan alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt. Hij moet groter worden en ik kleiner. Johannes de Doper geeft een antwoord waarin hij zichzelf wegcijfert. Ieder mens moet blijven op de plaats die God hem toegewezen heeft (1 Korintiërs 7:17; 12:18). Jezus is de bruidegom, maar Johannes is alleen de vriend van de bruidegom. De taak van Johannes de Doper was om de weg van Jezus voor te bereiden (Jesaja 40:3; Marcus 1:1-3). Nu dat Jezus gekomen is, moet Johannes minder worden en Jezus meer worden!

***3:31-32a.** Hij die van boven komt staat boven allen, wie uit de aarde voortkomt, is aards en spreekt de taal van de aarde. Hij die uit de hemel komt en boven allen staat getuigt van wat hij gezien en gehoord heeft. De oorsprong van Johannes de Doper is uit de aarde, maar de oorsprong van Jezus is uit de hemel. Johannes gaf getuigenis van de stem van God die hij op aarde gehoord had, maar Jezus gaf getuigenis van wat hij in de hemel gezien en gehoord had! Het getuigenis van Johannes was soms besmet met zondige twijfels en vrees (Matteüs 11:2-3), maar het getuigenis van Jezus was altijd consequent en overtuigend.

***3:32b-33.** Wie het getuigenis van Jezus aanvaardt, bevestigt daarmee dat God betrouwbaar is. Johannes de Doper zei dat, toen Jezus gedoopt werd, God de Vader een getuigenis aangaande Jezus gaf: "Deze is mijn Zoon, de geliefde, in wie Ik mijn welbehagen heb" (Matteüs 3:17). Nu gaf Jezus zelf een getuigenis aangaande zichzelf: dat hij van God vandaan gekomen is en spreekt over wat hij in de hemel gezien en gehoord heeft, namelijk, over de levende God en Gods woorden. Iedereen die het getuigenis van Jezus aanneemt, bevestigt daarmee het getuigenis dat God de Vader aangaande Jezus gaf. In 1 Johannes 5:10 zegt de apostel Johannes het omgekeerde: "Wie God niet gelooft, heeft God tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft in het getuigenis, dat God getuigd heeft van zijn Zoon".

***3:34.** Hij die door God gezonden is, spreekt de woorden van God, en God schenkt de Geest in overvloed. Het Evangelie van Johannes herhaalt vele keren het feit dat Jezus door God gezonden is (3:17,34; 5:36,38; 6:29,57:

7:29; 8:42; 9:7; 10:36; 11:42; 17:3,8,18,21,23,25; 20:21). Johannes de Doper zegt dat Jezus van God vandaan komt: hij is God die de menselijke natuur heeft aangenomen. Hij spreekt altijd de woorden (Grieks: remata, een ander woord dan 'logos') van God (12:49), want hij is niet een gewone profeet (zoals Johannes de Doper) die de werking van de Geest in beperkte mate ontvangt, maar in al zijn volheid (1:32). De Heer is de Geest en de Geest is de Geest van de Heer (Romeinen 8:9-10; 2 Korintiërs 3:17-18).

***3:35.** De Vader heeft de Zoon lief en heeft alles in zijn hand gegeven (13:3). God openbaart zich ten volle alleen in en door Jezus Christus (14:6; Matteüs 11:27; Kolossenzen 1:15; 2:9). God spreekt zijn laatste en beslissende woord in en door Jezus Christus (12:49; Hebreeëen 1:1; Openbaring 22:18-19). God heeft de heerschappij over allen en alles op aarde aan Jezus Christus gegeven (Matteüs 28:18; Efeziërs 1:20-23). God redt mensen alleen door Jezus Christus (3:16,18,36; 6:37; 14:6; 17:2; Handelingen 4:12; 1 Johannes 5:11-12). God zal de gestorvenen opwekken door Jezus Christus (5:28-29). God zal ook de wereld oordelen door Jezus Christus (5:22).

***3:36.** Wie in de Zoon gelooft heeft eeuwig leven, wie de Zoon niet wil gehoorzamen, zal dat leven niet zien: integendeel Gods toorn blijft op hem rusten. 'Geloven' betekent hier aanhoudend en volhardend blijven geloven (tegenwoordige tijd). 'Ongehoorzaam zijn' betekent hier ook 'volhardend ongehoorzaam blijven' (tegenwoordige tijd).

Gods heilige en rechtvaardige toorn (verbolgenheid) tegen de onheiligheid en onrechtvaardigheid van ongelovigen 'blijft voortdurend' op hem rusten (tegenwoordige tijd). Hiermee eindigt het getuigenis van Johannes de Doper aangaande Jezus Christus.

Vragen

1. Bespreek eerst de vragen van de kringleden.
2. Wat is wedergeboorte? (3:3-8)
3. Hoe zou je het koninkrijk van God praktisch gestalte kunnen geven in jouw leven en omgeving (3:3)?
4. Waarom is de kruisdood van Jezus Christus een absoluut goddelijk 'moeten' (3:14)?
5. Waarom komen vele mensen niet naar het licht? (3:19-21)
6. Hoe zouden christenen praktisch 'minder' kunnen worden, zodat Christus 'meer' wordt (3:30)?